

Izhaja dvakrat na teden v štiri izdajih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 6. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6--
pol leta 3--
četrt leta 150
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 3. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Uredništvo in administracija: Gosposki ulici št. 9 v Gorici. — Urednik sprejemlje stranke od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo v uredništvo. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in p. stanice

se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsetno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacija

poslanec Alfreda grofa Coroninija in tovarišev do Njeg. ekselence g. trgovskega ministra.

V 417. seji XI. sesije državnega zbora dne 18. julija 1895. je bila na Njeg. ekselencu, takratnega gospoda voditelja trgovskega ministerstva, stavljena nastopna interpelacija:

Kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici je v seji dne 31. marca t. l. dovolila letni donesek do 500 gld. za dobo 75 let tramvaju na par. ki naj bi se gradil iz Gorice skozi Cervinjan do Ogleja.

Ta sklep je vzbudil med mirno mislečim prebivalstvom v večeli veliki strmetje, ker kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici razpolaga le z malimi denarnimi sredstvi, ker odreja drugače celo potrebnim podjetjem manjše podpore, in ker ne more izpolniti prevzete dolžnosti, če znatno ne povzra naklad v mali deželi.

Sklep je toliko bolj presenetil ker zadeva podporo podjetja, o katerem je že naprej izključeno, da bi se izplačalo, in od katerega se ne more pričakovati, da bi kolikor povzdiglo obrtništvo in trgovino v krajih, po katerih bi imelo iti.

Furlanija ima že dandanes po južni in po furlanski železnici zvezo v Gorico. Vkljub temu je obsevanje in promet med Gorico in Furlanijo ničev, in to iz odprtega vzroka, ker furlanska kupčija teži naravno v Videm, Palmanovo, Cervinjan in Trst, kakor je po drugi strani Gorica naravno središče ostale dežele. Na tem ne more ničesa premeniti ni železnica ni tramvaj.

Zato se Furlani čisto nič ne polijo za ta tramvaj in več furlanskih občin se je izreklo odločno proti poročstvu, ki se je v tem oziru od njih zahtevalo.

V takih okoliščinah je zgoraj navedeni sklep goriske kupčijske in obrtniške zbornice nerazumljiv za onega, ki ne ve, da so tukaj odločili nacionalni oziri, ker se pričakuje, da tramvaj okrepi italijanski življenjski v goriskem mestu.

V tem oziru bi tramvaj seveda koristil, ker tedaj bi se nekateri Goricani zveze udeleževali ljudskih šlager plesov v Furlaniji in nekateri Furlani javnih plesov in raznih tombol v goriskem mestu.

V gospodarskem oziru imelo bito podjetje težko kaj uspeha, ker gorisko mesto ne potrebuje v svoje preskrbljenje dovoza iz Furlanije, Gorica pa tudi ne more biti emporij izvozno mesto za Furlanijo, katero obdajajo železnice od državne meje pri Korminu do tržiškega zaliva. Naravni emporiji skraj, iz katerih se izvažajo so za Furlanijo Kormin, Zagraj, Ronke, Tržič, Gradec v Oglejem, posebno pa Cervinjan s svojo plavno reko Avso, kateri je vrhu tega po furlanski železnici zvezan s Tržicem in dobi v bližnji prihodnosti zvezo z Benetkami.

Obžalovati je, da taka skupščina, kakoršna je kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici, prezira to dejansko okoliščino, in da, ko bi imela z vsomi močmi, ki so jej na razpolago, delati na to, da se deželno glavno mesto in deželna zvežeta z državo proti severu in proti

vzhodu, dovoljuje znesek 337.500 gld. tramvaju za nacionalne izletnike proti jugu.

Take posledice ima monarvna sestava te skupščine, katere volilni red izključuje večino trgovcev in obrtnikov v deželi od volilne pravice ter izročuje zbornico konsorteriji (svojati), ki pozna le Furlanijo in k večjemu še Gorico, med tem ko veliko večji del dežele nima od nje skoro ničesa.

V mnogih okrajih sta število obrtnikov in trgovcev, ki nimajo volilne pravice, in njih davek veliko večji od števila in davka onih, ki imajo to pravico. In na tak način voljena zbornica naj zastopa trgovino in obrt?

Vsi manje plačujoči so izključeni od volilne pravice, da imajo volitve tak izid, kakor ga želi politika, ki se tira v Primorju. To je krivično, državnim koristim nasprotno in dolžnost e. k. vlade je, da postavi volilno pravico v kupčijsko in obrtniško zbornico gorisko na najširšo deželno razmeram edino primerno podlagi, da ne bo zacejajala še le pri davnem predpisu 5 gld. 35 kr. na deželi in 8 gld. 92 kr. v mestu.

Z ozirom na rečeno dovoljujejo si podpisani staviti na Njegovo Vzvišenost gospoda voditelja trgovskega ministerstva naslednji vprašanji:

1. Ali je Njegova Vzvišenost voljna, uničiti sklep kupčijske in obrtniške zbornice v Gorici z dne 30. marca t. l., zavevajoč podporo tramvaju na par. ki naj bi se gradil iz Gorice skozi Cervinjan v Oglej, proti kateremu je vložen utok?

2. Ali je Njegova Vzvišenost voljna, premeniti volilni red za kupčijsko in obrtniško zbornico v Gorici tako, da v smislu zakona z dne 29. junija 1868, dr. zak. št. 85, dobijo volilno pravico vsi tisti člani obrtnega in trgovskega stanu, ki uživajo neomejene državljanske pravice, ki se peajo v okraju zbirajo, stalno ali kot občini družbeniki s kako kupčijsko obrtništvo ali rudarstvo ter plačujejo od navedenih podjetij pridobinski davek?

Ker na ta vprašanja ni bilo nikakega odgovora, in ker je priziv, kateri je bil podan proti sklepu goriske kupčijske in obrtniške zbornice od 30. marca 1895., gledé na prispevanje k nameravanemu parnemu tramvaju iz Gorice čez Cervinjan v Oglej, — kolikor je znano — ni rešen, si dovoljujejo podpisani, vzmenirjeni vsled možnosti, da bi — ker je vsled svote 80.000 gld., vložene v proračune za leto 1898. in 1899. za most čez Sočo pri Gorici, kateri prično zidati že prihodnje leto, postavljen temeljni pogoj za izvedenje projekta o parnem tramvaju, — tudi kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici se čutila prisiljeno, podjetju za tramvaj določeno podporo letnih 4500 gld. skozi 75 let, torej vkup 337.500 gld. obrniti v prid, vprašali Njeg. ekselencu, gosp. trgovskega ministra:

rošči, lice se mi je nagrbnilo in pamet postala topa; toda brz, ko se odpre grob, da sprejme va-se to razbito skorjo, se odpró tudi vrata pred čisto in vseh madežev zmilo dušo, vrata še svetlejšega bivališča, nego je vaše presvetišče v tempelju.

Oh! čemu ne morem izpovedati tako, kakor čutilim ono razkošje prihodnjega življenja! Že sedaj se z radostjo napolnjuje moje srce pri misli, da zagledam Boga in da bom z njim občeval večno.

Baltazar umolkne, utrujen po tako dolgem govorjenju. Njegovo grbasto telo ni moglo več vstrezati poletom duše.

„In lahko bi te vprašal“, nadaljuje čez trenutek, „ali čeniš to človeško življenje, tako kratko in revno, nad celo večnost? Vzemi le oboje v presojo, in ko bi tudi dopuščal, da je oboje enako srečno, pa presodi sam, kaj je bolje: biti srečen jedno leto, ali samo jedno uro? Kaj je bolje: živeti trikrat po trideset let in še deset let tukaj na zemlji, nego vso večnost z Bogom?“

Starec je umolknil znovič ter dvignil kozarec z vodo k ustom in roka se mu je tresla od ganutja.

Ben-Hur in celo Iras sta sedela zamisljena radi njegovih besed.

Po kratkem počitku starec nadaljuje: „Vsako bitje na zemlji ima čuvstvo, primerno svojim potrebam. Samo jedinemu

1. Ali je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo kaj odredilo v smislu prvega vprašanja od 18. julija 1895?

Ako ne,

2. Ali je pripravljena Njeg. ekselencu, gospod. trgovinski minister, ako bi kupčijska in obrtniška zbornica Goriska, katera (kakor znano) nima za najnujnejše potrebe Slovencev nikakih sredstev, nameravala izpolniti svoj sklep, na podlagi § 21. zakona od 29. jun. 1868, dr. zak. l. št. 85. proračunu o potrebnih zbornice radi tega prispevanja, katero po svoji visokosti stavi v nevarnost stanje zborničnega premoženja, odvzeti potrjenje?

DOPISI.

Iz Šempasa. — Čitali smo v „Soči“ dopis proti Ozeljancem. Na isti omenjamo par besed tako: V resnici, volitve novega starošinstva so pred durmi, ali za nekatere so se prezgodnje. Morda bi radi zasedli občinske stolice baš tisti občinarji, ki so vložili oni dopis v „Sočo“. Nemara željno pričakujejo, da si priboré vonce občinske časti. Mi jim jo privoščimo iz sra, ali vsejedno, nikar ne mislite, da boste volili može, ki niso redni, posesti občinske stolice. Kar se tiče gospodarskega sveta, je Vam znano, da je bil v „Soči“ že dopis, v katerem so nasvetovali predsednikom gospodarskega sveta onega — saj ga poznate — ker je občinar v Ozeljani. — In ker se je Vam dalo sukajo, hočete še, da bi Vam jo oblekli. Želite najbrže tudi, da bi se občina Ozeljanska razdelila na primer: gori nad cerkvijo en del, pod cerkvijo drugi, in „petrač“, kjer stanujejo konte šinjori, tretji del; potem bi si napravili magistrat itd. v „Via Stretta“. — Ozeljanci pa tudi dobro veste, da smo prav radodarni, za to bi Vam tudi tajnika prav radi dali, ali revček je bos, ker so ga v teku 10 let sezuli; prigodilo se mu je tako, kakor v starih časih očaku Noetu! Saj poznate povest o njem in o vinski kapljici.

Vikarja je Vam obljubil pa najbrže tisti občinar, ki stanuje v sredi šempaske občine, kateremu je hiša razpadla; in zdaj zahteva podpore od sosedov, da bi mu hišo popra-

človeku je dano misliti na svojo prihodnost in videti naprej. Bog nam je hotel s tem pokazati, da smo stvarjeni za boljše življenje. Toda, gorje, kako daleč so se odtegnili ljudje od namena, ki ga jim je načrtal Gospod!

Živé samo za sedanji trenutek, kakor bi sedanost bila vse. Živé, govoreči si: „ni življenja po smrti, a ko bi ono tudi bilo, mi se ne zmenimo zanj“. Torej tudi, kadar jih smrt pozove: „pojdit“, ne bodo se veselili slave večnega življenja, ker je niso vredni. Največja sreča za človeka je: občevati z Bogom, toda, gorje mi, o Hurov sin, da moram to priznati — ljudje, kot oni velblod, spavajuč pod drevesom — niso zmožni razumeti višjih namenov, niso zmožni odtrgati sra od zadev tega življenja ter dobro premisliti to, kaj nastopi po tem življenju.

O Hurov sin, hotel bi te navdahniti s svojo vero, toda moje besede tega ne morejo. Potrudi se rajši sam do vira svele resnice. In premisli srečo, kakoršna te čaka po smrti, in ko boš o njej mislil, prevdari svoje občutke, kajti to je glas duše, ki te kliče k nebesom. In premisli, kako je ta pojem bodočega izginil med ljudmi, in ko to premisliš, se bodeš veselil, o Hurov sin, tako kakor se jaz veselim — dasiravno reven v besedah — kajti takrat spoznaš, kako velika dobrota je ta dar duše in kako neobhodno potreben za ta svet je prihod Odrašenika,

vili. Če ga je Vam on obljubil, tirjajte ga od njega, ne pa od drugih! Morda postane še župan on, če mu ne zdrsné!

Kar zadene agitacijo, je prav izvrstno delovala, ker celo vsled nje si je tudi žid Morpurgo v Gorici nekaj prislužil. Slavni širokoustni agitator je tudi plačal že precej obilno svoto za vinsko kapljico.

Dalje vprašam, ker so se spodtkali nad sivolasimi starašinami, še to: Ali hočete morda postaviti za starešine take može, ki si ne znajo obdelovati niti svojega zemljišča? Kako hočete, da bodo skrbeli za Vaš blagor, ker se se za se ne brigajo? Hočete morda tiste lenuhe voliti, katerim zemlja rodi osat in trnje, ker se ne brigajo, da bi gojili trle? Rogoviliti pa znajo ter iskati v jajcu las. „Dolce far niente“ vrzite listim v obraz, ne pa drugim! Pazite se, pazite!

Iz Ročinja nam pišejo: Že v poletju tu ustanovljena „Kmetijska zadruga“ je pričelá sedaj z izdelovanjem in pripravljem prostorov za mlekarico. Precejšno število bolj umnih gospodarjev je takoj zadrugi pristopilo, ki sedaj z rabotami radovoljno prispevajo pri zgradbi prostorov dobro vedoči, da jim to kasneje ponese lepe obresti. Ko si enkrat živinorejo uredijo ter pripravijo dobre krave-mlekarice, kar je prvi pogoj za uspešno delovanje mlekarne, potem se ni bati, da ne bo vspešno delovala (mlekarica), ker so nam one na Tolminskem v izgled. Na delo tedaj, ker v slogi je moč! Upanje je, da s pričetkom prihodnjega leta začne delovati.

Še to imam povedati, da se nam obeta tudi podružnica sv. Cirila in Metoda. Tedaj se vidi, da Ročinjke se zavedajo svoje slovenske matere ter se tega ne sramujejo v djanju pokazati in položiti težko prisluženi novič na narodni oltar. Tako je prav! Ročinjce.

Iz Šempaske občine nam pišejo: V okrožju tukajšnje pošte se slišijo pogostoma pritožbe o nerednostih, ki se vrše na tukajšnji pošti. Neka stranka, ki je naročena na „Sočo“, dobiva isto 1 dan, celó 2 dni pozneje, kakor drugi naročniki v istem kraju. Se vé! Najprej mora osebe na pošti „Sočo“ prečitati, potem jo šele blagohotno dopošlje

kako je on stokrat važnejši, nego pojavljenje katkega krajja.

A kako ga spoznamo? me vprašaš. Ako boš vstrajal v mnenju, da bo ta kralj tuk, kakoršen je bil Herod, boš iskal človeka, oblečenega v skrat, z žezlom v roki, Ta pa, katerega iščem jaz, bo reven in pokoren — na videz človek kakor drugi, a spoznam ga po tem, da bo kazal človeštvu pot k večnemu življenju, k vzvišenemu, čistemu življenju duše.

Zavladalo je molčanje. Ben-Huru se je zdelo, da čuje glas same duše, ki je govorila skozi Baltazarjeva usta.

„A . . . raj“, zakliče sterc čez nekaj časa, vzdru . . .“ se iz globoke zamisljenosti, „sedaj pa na noge in odrinimo čim najpoprej! Po teh besedah se je ojačilo v meni hrepenenje: videti Onega, ki je vedno navzoč v mojih mislih. Ako te priganjam, o Hurov sin, in tebe, moja hči, oprostita mi mojo nestrpljivost radi kopnenja moje duše po Odrašeniku.“

Na dano znamenje je etijopski suženj zvil sotor, ter vlaknil pod „hudo“ popotno prtjago; Arab pa je pripeljal konja in naši popotniki so odrinili dalje.

Namerili so svoje korake proti puščavi, hotéči dohitei karavano, ako jih ni že med tem časom prehitela.

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE

Poslov. Podraski.

(Drugi zvezek).

(Dalje).

SEDMA KNJIGA.

A med tem, ko se je njegov spomin ohranil potomstvu, kaj se je zgodilo z onim vladarjem? V kraljevem grobišču je balzamovano telo, ki je bilo nekdanj njegovo — ki pa ni tako sijajno, ne tako prijetno za oči, nego ono sredi peska v puščavi. Toda kje, o Hurov sin, kje je sedaj sam kralj? Ali je postal ničevost? Dva tisoč let je preteklo od onega časa, ko je bil še živ človek kakor ti in jaz. Ali je bil s poslednjim zdihljajem konec njegovega bitja?

Odgovoriti: dá, pomenilo bi toliko, kakor vreci obtožbo v oči Bogu. Ali pa mar nas nekaj ne vtrjuje in prepričanju, da je po smrti nekaj več, nego mimljiv spomin pri ljudeh; da se za grobom začne večno življenje, pravo življenje, dasiravno ga s svojim slabim razumom ne umemo. Kakšna oslada in tolažba tiči v tej misli!

Poglej mene. Pohabljenec sem na svojem telesu. Moji udje so oslabei od sta-

stranki. Ravno ista stranka je naročena na 2 iztisa „Primorca“, a pogostoma dobiva po 1 ovjkom z 2 znamkama le 1 iztis. Kje pa ostaja drugi iztis? —? Slisi se celo pritožbe, da dobivajo stranke odprte pošiljave. No, kaj takega je pa že — predrznost!! Gospoda na pošti, tako ne pojde več dalje!

Domače in razne novice.

Interpelacija dr. Gregorčiča in tovarišev je izšla v posebni prilogi, katero dobé brezplačno danes naročniki „Soče“ in prihodnjie naročniki „Primorca“. Slovenci, čitajte jo pozorno! Širite jo do zadnje kočé! Opozarjamo dalje na interpelacijo grafa Alfreda Croninija v današnji „Soči“. — Iskrena hvala gg. poslancema!

Narodnikom. — Blizajo se že božični prazniki! Mi imamo velike stroške z dvakratnim izdajanjem „Soče“ na teden, ali tudi veliko naročnikov, ki — ne plačajo! Kdor je „Sočin“ prijatelj in ji želi se boljsega napredka, naj plačuje redno! Ne prosimo nikakih podpor, marveč le to, kar nam tiče!

Smrtna kosa. — V Sezani je 12. t. m. umrla gospa Franja Dolencéva, mati gospé Maše Dolenc-Grmové, jedne izmed najodločnejših slovenskih žen. — Pokopali so jo 14. t. m. Pokoj njeni duši, plemeniti rodbini Dolenc-Grmovi pa srčno sožalje!

Interpelacija dr. Antona Gregorčiča je razvnela kri Italijanov in Blaž z Razdrtega je že stavil protiinterpelacijo, namreč v tem smislu, da dejstva v interpelaciji dr. Gregorčiča so izmišljena, da je nevarnost za javni mir in red, ako se razobešajo slovenske zastave v Gorici, da torej on pové resnico, kako in kaj je in mora biti v Gorici. Italijani bodo z zvito interpelacijo gotovo zadovoljni in zadovoljna utegneta biti tudi oba gospoda višja pol. komisarja, a ne v isti meri, kakor se hudujeta nad slovensko interpelacijo, ki brez krinke očito, plastično, brez ugovora kaže svetlo, kake nezakonitosti na Goriškem se godé s Slovenci, s katerimi se postopa kruto v smislu srednjeveške inkvizicije, katero pa hočemo odpraviti z inkvizitorji vred!!

Panslavistični svinčniki. — Lahonski listi poročajo senzacionalno novico, da na goriški preturi rabijo — panslavistične svinčnike, in kličejo proti njim na pomoč predsednika in odvetniško zbornico. — Reč je taka: Jeden sodnikov je šel na komisijo v Cepovan. Na vratih njegove sobe je bil pa postavljen napis: „V Cepovan“ — in sicer na belem papirju (— res, zakaj ne na zelenem —) z rdeče-modrim svinčnikom.

Zdaj pa kar na noge, gg. odvetniki! Toda, da se ne osmešite, vrzite iz svoje pisarne rdeče-modre svinčnike, s katerimi ste doslej pisali na bel papir. Odslej smete kupovati le rdeče-zelene svinčnike (varstvena znamka: Circolo Garibaldi), s katerimi boste pisali na bel papir, ozir. podčrtavali v spisih zdaj rdeče, zdaj zeleno, kakor nanese potreba. In da ne bo hrupa, bodo morali odslej kupovati take svinčnike tudi gg. sodniki, celó sam g. predsednik, ki so doslej vse sodne spise okužili z rdeče-modrimi znamenji na belem papirju! V ogenj z vsemi temi dokazi panslavizma na naših sodnjah! (Stavili bi glavo, da celó madama Luzatto in tudi krivonosni urednik „Sentinelle“ imata na mizi modro-rdeč panslavistični svinčnik!)

O. kakó so majhni, kakó smešni! Che piccini, che piccini!

Kdo izziva in napada? Poročajo nam: Dne 8. t. m. okoli 11½ po noči je slo z Goriškega 6 Slovencev v mesto. Blizu Korna jih sreča kakih 5 italijanskih barab. Jeden izmed teh „gospodičev“ prime bližnjega Slovence — ko je čul slovenski govor — za prsi ter pravi, da se gré kosat s 5 „ščavi“. Po besedah sem ter tje so Slovenci mirno odšli dalje ter se niso hoteli spuščati v prepir z laškimi barabami. Ali koncem Korna so že čuli za saboj iz dveh laških grl glasne klice: Fora i „ščavi“. In montagna con lei itd. To vptje so slišali tudi redarji, kateri so na zahtevo Slovencev prijeli pretilce ter jih odgnali na redarstvo. Tje so šli tudi Slovenci ter povedali, kaj in kakó je bilo.

Radovedni smo, kakó jih kaznujejo. Motili so javni mir in red! Pretili so in vpili, napadel je jeden Slovenca, ker ga je prijel za prsi, potem že dobé paragrafe, da jih obsodijo vsaj takó, kakor — Batujce!!?

Nasledki amnestije. — Iz mesta smo dobili v nemškem jeziku sestavljen dopis, kateri je pisal „ein treuer österreichischer Görzer“. Pismo slove v slovensčini: Dozdeva se mi, da cenj. „Soča“ ne vé še nič o dogodku, kateri se ima izvršiti v kratkem.

Peter Favetti, ki biva kot begunec v Trevisu, je na podlagi proglašene amnestije za vojsko in marino vložil prošnjo za pomiloščenje do Njeg. Veličanstva. Leta 1886. je bil Peter Favetti jednoteleten prostovoljec in ko mu je manjkalo še par mesecev do konca vojaške službe, je šel v laški Videm na neko veliko politično slavnost. Tam se je deležil političnih demonstracij in ko se je vrnil, so ga zaprli, vendar se mu je posrečilo zbežati čez mejo. Sedaj se trudi za njegovo pomil-

loščenje italijanski poslanec dr. Verze-gna ssi, prošnjo pa je sestavil dr. Jesciutti. Prošnjo je vložil dr. Verzeznassi sam osebno na kabinetno pisarno Njeg. Vel., katero so tam odstopili vojnemu ministerstvu, da dobi poblizne informacije. V kratkem bo o tem poprašana tudi tukajšnja c. kr. politična oblast; upati je, da kvalifikacije se ne bodo glasile ugodno (?? Ur.), ker je omenjeni P. Favetti se večji fanatik in irredentist, kot je bil njegov oče Carlo Favetti! Ako pa bo deležen amnestije, tedaj bo prosil pomiloščenja gotovo tudi njegov brat Alojzij Favetti, ki tudi kot begunec biva v Milanu v Italiji. Da bi se vendar mesto Gorico obvarovalo takih nadlog (solche Plagen), katerih imamo že dosti, za to si štejemo v dolžnost kot zvesto misleč Avstrijec obvestiti o tem slavno uredništvo „Soče“.

„Zlata doba“ Favettijev se zopet obeta Gorici.

Dvajsetletnec irredentovec se praznovali večraj zvečer goriški neodrešenci v znanih krémah goriških, kjer so pod raznimi naslovi nabrali tudi nekaj novičev za „zalego“. Praznovali so namreč dvajsetletnico ubeglega znanega irredentovca Tabaja iz goriških zaprov pri sv. Antonu. Bil je snežen, meglen večer, ko so Lahi podkupili stražarje, da je pobežnil Tabaj, kateri je potem pred par leti umrl v največjem siromaštvu v Italiji.

Dr. Pajer — odlikovan v Rimu. — Nj. Vel. kralj Umberto I. je podelil „comendatoru“ dr. Pajerju v Gorici zopet nov red, namreč red „della croce di Grand'Ufficiale della Corona d'Italia“. Doslej je bil odlikovan le z redom „italijanske zvezde“, zdaj pa je postal „Grand'Ufficiale“ italijanske krone! Saj je ta red tudi zaslužil, bolj nego vsi drugi odlikovanci 2. decembra na Goriškem!

Vsa Goriška — v „ruskih“ zastavah. — Kakor je razvidno iz interpelacije preč. g. dr. Ant. Gregorčiča ima slovenska zastava poleg drugih tudi barve, ki so jeduake cnim ruskega trg. brodovja. Goriška mestna zastava: bela modra pa nosi barve ruske vojske! Tako zastavo naši italianissimi smatrajo tako nekako za „svojo“, ker ne morajo razobešati barv sosednega kraljevstva. Kadar ob raznih slovesnostih torej razobesijo zastave, Slovenci slovenske, Italijani pa svoje belo-modre, tedaj vist po Goriškem nebroj „ruskih“ zastav, katere so razobesili tako Slovenci kakor Italijani!

Kdo bi si mislil, da so šli goriški italianissimi po barve svoji mestni zastavi na — Rusko!? In vendar je tako!

Tukaj se vidi, koliko je vreden oni odlok 7. julija t. l., s katerim se zatrjuje, da se moti javni mir in red v Gorici z uporabljenjem narodne trobojnice, ki ima barve zvanje države!

Tako torej, če Slovenci razobesijo svojo „rusko“ trobojnico (belo-modro-rudečo) se motita mir in red po Gorici, če pa Italijani razobesijo svojo „rusko“ zastavo, tedaj se pa ne motita javni mir in red! Zakaj? Zato, ker Italijani smejo storiti, kar hočejo v vsakem pogledu, Slovenci pa ne, in ti zadnji ne smejo več dajati niti zrov svojega patriotizma, kaj se le — svoje narodnosti!

No, no, prav lepo, veseli nas, da imate tudi vi, italijanek, „ruske“ barve in ne samo mi! — Sedaj naprej ne bodo mogli več očitati nam „ruskih“ barv, ker jih imajo sami! Ali kar poreče „mati“ Italija, ali si ne zagrne očij, ko začuje, da njeni preljubljeni sinčki na goriški „neodrešeni“ zemlji so se spozabili tako, da imajo na svoji zastavi barve ruske vojske?!

O jej, o jerum, jerum, o quae mutatio rerum!!

Shod naših županov in „Narod“. — Zopet dopisnik v „Narodu“, ki graja naše župane, da so sklicali shod le pod roko; ker bilo bi potreba, da bi se sklicaj javen shod županov, za kateri bi trebalo priprav, da bi bil shod svečan in svečani njega sklepi itd.

Na to kratek odgovor! S svečanimi javnimi shodi, za katere so bile že mesece prej velike priprave, se je Ljubljana že dovolj blamovala! Bili so svečani shodi — a drugi dan potem pozabljeni! — Naši župani so bolj praktični možje! Kar imajo oni med seboj skleniti, naredé lahko brez velikega ropotanja in bobnanja že mesece naprej! Takoj po tečevnem žaljenju slovenske trobojnice 2. decembra so se sesli v Gorici in tu sklenili protekt, kateri smo priobčili v „Soči“. Brez hrupa, brez agitacije je vse to izvršilo. Zadoščalo je kratko povabilo župana g. Klančiča in prišli so vsi oni, ki so mogli priti; drugi se pismeno pridružujejo sklepu svojih tovarišev! Tako nastopanje naših županov mora imponovati vsakomur, in gotovo tudi vladi, — ako ostanejo dosledni! Ako bo „Narod“ raval tudi proti njim, dobé vladni možje morda zopet lep izgovor, češ: tudi župani se niste ves narod, ne morete govoriti v njegovem imenu, kakor „Narod“ odreka to pravico generalom okoli „Edinosti“ in „Soče“.

Nič proti poslancem!? — „Učit. Tovarish“ je napisal zadnjic v „listnici uredništva“: „Ne smete pa misliti, da velja ta boj primorskim poslancem sploh. Če je padla kaka pikra ali morebiti tudi neprimerna beseda (— in še koliko! Ured. —), ni veljala ta odločba in delavnim poslancem, ampak ost je naperjena proti neodločnim in nedelavnim, na koje pade največja senca

nezadovoljnosti med primorskim učiteljsvom ad.“

Ne moremo umeti, kakó je mogoče trditi nekaj takega potem, ko smo čitali nebroj dopisov in člankov, ki so nečuvno drzno napadali vse poslance, kar je najhujše doletelo prav one, ki so „odločni in delavni“. Delati v tem vprašanju razliko, je docela neumestno, ker v takih rečeh ne odločujejo morebitni drugačni nazori posamičnega poslanca, marveč sklepi vse desetorice. Za stvar samo je n. pr. do cela brez pomena, kakšne nazore ima kak poslanec doma, recimo v Kobaridu, marveč edino veljavno je to, kaj pravi desetorica, ko je zbrana, da se izreče za kako reč ali proti nji.

Sicer pa so gospodje v „učiteljskih krogih“ jako kratkega spomina! Kakó je napadal neki učitelj vse naše poslance v „Edinosti“, imenovalje jih kilavce, je se vsem v živem spominu. Koliko je pa bilo napadov v „Narodu“ na vse in proti vsem, koliko insinuvacij na najboljše naše poslance, koliko ciničnega zadiranja v vse generale okoli „Edinosti“ in „Soče“, — to je tudi se vse sveže, da ni treba pogrevati.

Trditve v „Tovarish“ je pobila tudi „listnica uredništva“ v „Narodu“ od torika. Tam čitamo: „Izmej poslanih nam dopisov ne moremo priobčiti vseh, ker za sedaj hočemo vso akcijo omejiti na to, da se doseže zvišanje učiteljskih plač brez boja proti poslancem samim. Naš boj je za sedaj omejen na to, pridobiti poslance, da gredó v dež. zbor in tam izposlušajo zvišanje plač itd.“

Dopisniki so torej zopet napadali — poslance, a „Narod“ jih hoče le pridobiti, da bi šli v zbor itd. Modrijan pa modro molči o tem, kakó naj dosežejo označeni namen v zboru! Predlagati zvišanje itd. — ni težka naloga! Ali kakó pridobiti predlogu večino, to naj pové „Narod“. Modrijan seveda odgovori: „to je pa naloga delžnih poslancev itd.“ — Če to ni igrača z učiteljsvom in s slovenskimi poslanci, je pa gotovo poštenega človeka nedostojna spekulacija na nevednost čitatelev!

Dopis „z Goriškega“ v zadnjem „Popotniku“ je tudi skrupan v namen, obrati vse naše poslance! Tam piše med drugim: „Gotova stvar je, da mnogo naše bede imajo naši poslanci na vesti. Enako stvelo jih je z Lahi (!!!), a nikoli niso nič dosegli v prid učiteljsvu. Tega ni kriva le laska prevzetnost, temveč tudi popustljivost, ovejá krotkost, nemarnost in tudi nevednost naših. Kajti vsi niso bili proti temu (t. j. pred 30 leti. Ured.), kar zdaj tirjajo, n. pr. delžni sol. zalog.... Naši lokalni listi pravijo, da poslanci ne zastopajo le učiteljev. Dobro! Zato naj pa drugim kaj pridobe; saj do zdaj niso nikomur nič! Ze vabici čukajo, da je najnemarniši in najnedelavniš dež. zbor goriški; a tega menda niso samo Lahi krivi! Odločnost, odločno na delo! kajti brez tega ni rešitev.“

V takem tonu pisarijo kolobocija za kolobocijo v raznih listih, potem pa nedolžno dvignejo očel nebni, zatrjujevaje: „Saj mi nikogar ne žalimo!“ ali pa: „Take reči pisarijo le nekateri, nikarte zvrčati potem na vse učiteljsvo!“

Najlepša je pa ta: Grehe celih 30 in več let morajo nositi sedanji poslanci! Ne bomo ponavljali vsega, kar se je pisarilo v tem smislu! Sedanji poslanci, ki so hoteli delati, a so jim Lahi vse zabranili, da so vsled tega naši izstopili — dobijo v plačilo take klevete v obraz, kakršnih mrgoli v označenem dopisu v „Popotniku“. Ali je tako ravnanje posteno? Ali more to koristiti učiteljsvu?!

Iz raznih glasov v javnih in tudi zasebnih listih in pogovorih je pa spoznati, da se že širi prepričanje, da po taki poli se učiteljsvo le oddaljuje od svojega smotra. Zaman so oblastni klici na boj, kakor n. pr. oni v „Popotniku“, ki se glasi: „Učiteljsvo se obrača proč od takih, ki tako klevetejo in žalijo ves stan. Učiteljsvo bo zmagovalo in mora zmagati, le zaupati mora samo v sebe!“ — To je sicer vse lepo in tudi resnično, toda posluževati se mora poštenih sredstev in ne klevetati in žaliti onih, ki edini morejo pripomoci učiteljsvu do zmage.

V zjedinenju je zmaga. — „Edinost“ od 6. t. m. je prinesla pod takim naslovom vezanimiv članek, opiraje se na okolnost, da je prevziseni vladika Strossmayer daroval 1000 gld. mestni občini ljubljanski v ta namen, da napravi alegorično sliko, v kateri bodi izraženo, kakó teže Slovenci vseh pokrajin v Ljubljano kot svoje naravno središče, — o katerem vsem je „Slov. Narod“ priobčil poseben članek.

Med drugim pravi „Edinost“:

V interesu je periferije, ako gravituje v središče. To stoji. Ali istofako je nepobitna resnica, da je mnogo zavisno od središča samega, da-li se taka gravitacija povpsuje več ali manj. A ko govorimo o središču, ne mislimo samo na oficijelna zastopstva, ampak moramo misliti tudi na predstavitelje javnega menja in pred vsem tudi na javna glasila! To sta dva činitelja, ki prihajata prva v poštev, ko gre za širjenje velikih idej, ko treba vnetati srca za idejale naroda! V pogledu na ta dva činitelja pa na Kranjskem — kar odkrito bodi povedano to — povprek

ni tako, kakor bi moralo biti. Častnih izjem seveda nikdo ne boče lajli.

Ni dolgo temu, ko je bil neki primorski Slovenec v Ljubljani. Govoril je z ljudmi, ki kaj tehtajo v javnem mnenju. Tožil je radi taktike, ki jo je jel ubirati „Slov. Narod“ nasproti goriškim Slovincem in je opozarjal gospode na trde boje, ki jih morajo biti goriški Slovenci, in na požrtvovalnost, ki jo kažejo le-ti za povzdigo svoje narodnosti, zlasti pa za ljudsko solstvo: požrtvovalnost, kateri morda ni vrstnice nikjer drugje v Slovincih — a veste, kako se je odrezal jeden gospodov? „Oh, pustite nas pri miru s tem, to se je že preživelo!“ Torej preživelo! Borba za življenje, borba za rešitev narodne eksistence, borba za kulturni napredek, užiganje narodnega idealizma: to sr je že — preživelo! Naveli smo ta slučaj, ker je iz najnovejšega časa in ker je tipičen. Rojaki dragi, ako je tak gorostasen izrek možen na zeleni veji razumnštva narodovega, česa nam je pričakovati na suhi veji širokih slojev javnega mnenja?!

To so žalostni znaki, na katerih ima svoj pošten del krivde tudi — ljubljansko novinstvo. Kako naj se razvija zanimanje in iz istega čut vzajemnosti med javnim mnenjem v središču, in kako naj se povpspešuje ob mejah gravitacija v središču ob toli ciničnem preziranju položnja narodovega ob periferiji in ob takem, naravnost neverjetnem preziranju potreb, kakor jih narekuje — ukupnost! „Slovenski Narod“ se je izgovarjal sicer te dni, da se je boril le proti hinavstvu in koristolovstvu. S tem je menda hotel reči, da se je boril le proti „Soči“ in nje lastniku. In ko bi bilo tudi res tako, bilo bi početlje „Slov. Naroda“ se vedno neodpušno, neopravičljivo, kar hočemo osvettiti o drugi priliki. Ali ni bilo tako! Konstatujemo marveč, da so dopisniki „Slov. Naroda“ napadali najbrezobzirneje goriške in istrske poslance, vse primorsko novinstvo in vso našo narodno organizacijo. Iz zgornje trditve „Narodove“ in po tej konstataciji naši mora svet sklepati logično, da so vsi poslanci naši sami koristolovci, da so slovenski novinarji sami izmozgovaleci in da je vsa narodna organizacija naša zasnovana za izzemanje.

Dalje pravi: Mesto da bi novinstvo, pametno upoštevalje vse okolnosti, skušalo gladiti valovje in miriti duhove, jih je se podpihovalo na preziranje vsake discipline, na očiten upor; in celó takih akordov je bilo v tej divji glasbi, ki so zveneli kakor hvata — sovražniku. Ni treba praviti, kako je delovalo to na duše onih, ki trpe in ki se žrtvujejo v teh grozilih bojih!! Takim načinom se gotovo ne propaguje ideja ukupnosti in se ne gladi pot do zjedinenja; in kdor tako postopa, je zadnji, ki ima pravico obsojati one, ki so — uzaljeni v dno svoje rodoljubne duše — jeli vsklikati: „Proč od Ljubljane!“ Toda mi konstatujemo tu slovesno, da smo tako vskliknili le pogojno, to je za slučaj, ako bi se imelo nadaljevati tako herostratstvo, kakoršnega so se lobli nekateri gospodje učitelji v obrambo svoje, sicer poštene stvari.

Na ta povsem niren, stvaren in jako obzirno pisan članek je odgovoril „Narod“ po svoji stari navadi — s cepcem, n. pr.: „Ostre besede nam silijo v pero in po svoji perfidnosti odlikujejo se tržaska „Ed.“ bi pač zaslužila, da ji za njena zasramovanja posteno posvetimo itd.“ — Torej se ostrojših besed ima „Narod“ v zalogi, nego jih je že izbruhal na „Ed.“ in „Soče“?! Ob taki grožnji nas pa utegne res biti strah! Saj je bilo grozno nad vse mere že to, kar smo čitali doslej v tem „glasilu slov. inteligence!“ — „Ed.“ je bila z „Narodom“ vedno takó „manirlih“, kakor kaka zaljubljena deviška frajlica. Ta odgovor „Narodov“ ima v plačilo! — „Narod“ ima izborno čifutsko solo, saj je se dolgo časa pri nas le en sam glas o njem, da je to prvi slovenski — čifutski list, prava pravcata „Nova Preša“! Ako laže, zavija, natoleuje, zlobno napada itd., tedaj kriči, da drugi listi z njim tako postopajo, in to samó zalogatelj, „ker se je zavzel za to ali ono dobro stvar“. Toli ke nesramnosti nismo bili vajeni na Slovenskem! „Edinost“ zdaj vé, kakor mi v Gorici, da s takim listom je izključena dostojna polemika, kajti kjer ni najti niti primitivnih znakov poštenosti — je človek vsak hip v nevarnosti, da bo zavrato napaden in razmesarjen.

Znamenje mile jeseni. — Iz Gabrij pri Šmarjiah piše nam prijatelj: „Tu Vam pošlem nekaj cvetja in sliv, katere bodo, ako bodo nadaljevali tako lepi dnevi, dozorele do Božiča. To je dokaz ugodne jeseni na Vipavskem. Drevje (nekatero) je pri nas začelo vsled toplih dnij poganjati popke, kakor bi se blizal marec svojnemu koncu.“

Bati se je, da pritisne na to ostrazima in uniči popke, kateri bi imeli cveti prihodnjo pomlad.“

Videli smo večraj tudi eno skoro zrelo slivo iz „Sela pri Črnicah. Drugo cvetje od tam je slšno prej omenjenemu.

Pred par dnevi so nam prinesli tudi lepo slivino cvetje iz Kromberga.

Iz Mirna pri Gorici smo pa danes dobili več kot na pol zrela jabolčka. 3 tehtajo 7 dek.

Posiljateljem hvala!

Potres. — Dne 7. decembra je v Cerknem tri četrt ure po polnoči krepke potresni stunek vzbudil ljudi iz spanja. Gibanje je bilo trepetajoče, trajalo je dve sekundi,

pred njim pa se je zasljal glasen pok. Okna, vrata in pohištvo so se zatresla. Podobno se je pojavil ta potres tudi v Sorici in v Krópi na Kranjskem in menda tudi v Bohinjski Bistrici. Zatrepetala je torej vsa velikanska skalnata gruda Bohinjskih gor od Črne prsti do Jelovce in pa nje vznožje zlasti na južni strani. Kako daleč je gibanje seglo proti Soski in Idrijski dolini, ni znano. Ker se je pojavilo sredi noči, ga ljudje niso začutili, ker ni bilo več toliko krepko, da bi jih iz spanja vzbudilo.

Sadarsko društvo v Kobaridu bode imelo v nedeljo dne 18. t. m. občni zbor ob 2. uri popoldne v točki sobi že v tretje.

Ker je bilo tudi ob drugem zberovanju nezadostno število udov navzočih, sklenili so isti, da se skliče zborovanje še tretje, in da se društvo razpusti, ako se zopet pokaže mladenost za to koristno društvo. Isto ne more vstrajati, ako ni udov, ki bi je podpirali.

Listneca uredništva. — V št. 93. smo v listnici uredn. pod l. F—e v P. nekemu dopisniku odgovorili, da ne sprejememo njegovega dopisa. Radi tega so se v Preserji posmejevali Ivanu Forčiču št. 15. in Josipu Forčiču št. 21. češ, da eden izmed njih je pisal oni dopis. Zato sta nas prosila, izjaviti, da nista ona dva pisala tistega dopisa, kar je s tem storjeno; podpisan pa je bil neki Forčič.

G. Fr. K—k v D. C. Obzalujemo, da ne moremo priobčiti.

G. I. F—e v P. Poslanega dopisa o 2. dec. ne moremo priobčiti. Prosimo o priliki kaj drugega.

G. T. in F. S—k v K. Ne moremo priobčiti, ker je stvar skoro brezpomembna.

G. A. F—n na T. Ravno tako ne!

Radodarni daroski.

Za „Solski dom“:

Prejelo je našo upravnitvo: Darovala g. Terezija Leban s Sv. Gore 2 gld. — G. Karol Drašček, pek, mojster v Gorici III. obrok kot ustanovnik 60 gld. — Sarajevski Slovenci nabrali na „Odičevem“ večeru gld. 10:50. — Vesela lovska družba pri gospodu Ant. Počenku na Govrni v Rihembergu, veselo se dobrega lovskega uspeha, darovala 4 gld. spominjajoč se blagoslovljenega „Solskega doma“ in petdesetletnega narodnega napora v Primorju. — Trije solski prijatelji pri g. Krkoru v Selu darovali gld. 1:50. — G. Karol Primčič nabral pri Waneku med „strastnimi“ kogljavci gld. 1:63. — Zamorec pri „Lizi“ požrl gld. 2:67. — Fonov zamorec požrl 8 gld. Ker se bliža Novo leto, pričakuje se od onih, ki so ga jeli zapuščati, da mu prilitijo na pomoč, ker bi rad ustopil že v tem letu kot ustanovnik „Solskemu domu“. — Skupaj gld. 90:30.

Za „Slugo“:

Prejelo je našo upravnitvo: V gostilni Adolf Anton-a Mlekuš v Boču darovalo več gospodov gld. 1:50. — Dva domača in en goriski krokar na Rakeku gld. 1:50. — G. Jožef Hoban nabral v St. Andrežu med uzaljenim staršinstvom dne 2. dec., ko se je izvedlo o lopovščinah nasproti slovc. zastavi v Gorici gld. 7:37. — Skupaj gld. 10:37.

Razgled po svetu.

K položaju. — Nejasen je, kakor vedno. Vse čakanje je brezuspešno, zjasnilo se noče. Tudi „Slov. kršč. nar. zveza“ je to uvidela. V svoji seji dne 13. t. m. se je posvetovala o stališču kluba nasproti drugim skupinam večine in nasproti vladi. Vse v „zvezi“ združene skupine so se pritoževale, da razmere v slovenskih, hrvatskih in matorskih pokrajinah se niso nič ali pa le prav neznatno spremenile; za to se je na sploh stavilo zahtevanje, da se mora razmerje med vlado in med „zvezo“ pojasniti. „Zveza“ je sklenila, da ima načelnik parlamentarne komisije desnice, vit. Jaworski, obvestiti vlado, da zahteva „zveza“ jasnega odgovora na svojo spomenico, v kateri je označila svoje zahteve, in sicer zahteva odgovor takoj, ko se zopet snide državni zbor.

Kaj poroča na to ministerski predsednik? Objuboval je „zvezi“ zlate gradove in v njih svetlega slovenskega ministra, ali objube so ostale le objube! Osrednji vladi se tudi zdi odveč, izpolnjevati objube Slovanom; da bi tlačenici, zaupajoči minister-skim objubam, pa je prav, čemu jim se dati, kar se objubilo! To bi bilo preveč!! — V Primorju se ni spremenilo še prav nič, odkar obstoji „zveza“, in mislimo, da se tudi kmalu se ne spreneni pri nas položaj. Razna imenovanja v polupretokem času, postopanje z „izgredniki“, ravnanje s slovensko zastavo v Gorici, s slovensko mestno solo istotam itd., to so dejstva, ki kažejo, da ne bo kmalu drugače.

Vlada v Primorju je v rokah življen, ki so nam do skrajnosti nasprotni, ki se bore malo menijo za odredbe osrednje vlade, ki delajo sami, kar baš hočejo. — Vidi se, da vlada v Primorju ne namerava odjenjati od svojega počenja proti Slovanom, temveč hoče isto tirati više in više do skrajnosti. Proti temu popolnoma umevno raste odpor v tlačenem narodu, ki postaja hujši od dne do dne, kolikor ved nezakonitosti se prigodi njemu. Odpor raste in utegne priti čas, ko vlada uvidi, kako krivično je bilo njeno postopanje proti primorskim Slovanom, ali odpor bo tak, da bo prisiljena priti drugače

delati s slovenskim življenjem ob južnih mejah. Če ne odneha z lepa, bo pa z grda!!

Vse posledice, ki bi nastale iz take eventualnosti — ako ne krene prej na pravo pot — bi si morala vlada pripisati sama sebi, kakor si mora že marsikaj iz britke zgodovine obnejnih južnih Slovencev!

Silka iz državnega zbora. — V nočni seji 14. t. m. je posl. Wolf se obnašal prav po Wolfovo. Zmerjal je z ostudnimi psovki ministere, ki so bili v državn. pravdniku, ker mu je „njegov list“ „Ostd. Rundschau“ konfiskoval. Predsedniku Fuchsju je rekel, da je surovež ter ministerskemu predsedniku, da ga zadržujejo vsi pošteni državljani.

Opozicija je uganjala razne burke. Ko je neki poslanec klical, mu je zaklicalo, kakih 50 poslancev v hkratu Na zdravje!

Zbornica je 15. t. m. sprejela nespremenjen zakon o lokalnih železnicah.

Jaworski, načelnik parlamentarne komisije desnice, je imel 14. t. m. daljše posvetovanje z načelniki „Slov. kršč. nar. zveze“; na to so načelniki „zveze“ imeli razgovor z ministerskim predsednikom, grofom Thunom.

Namesto odstopivšega hrvatskega ministra pl. Josipovica je bil izvoljen vel. župan Ervin Czeh, ki je že 10. t. m. dospel v Budimpešto.

Mirovna pogodba med Španijo in Zjed. amer. državami je že podpisana. Sedaj se dogovarjajo še o obliki, v kateri se ima edilo te pogodbe razglasiti ob jednom v Španiji in v Zjedinih državah.

Razgled po slovanskem svetu.

Obravnava proti Martinolihu v Rovinju je pričela 14. t. m. ter je obetala trajati več dni. Zagovornik njegov je dr. Forlan iz Dalmacije, civilno stranko Baj. Rossija zastopa dr. Laginja.

Razprava je prekinjena. Vsled predloga dr. Laginje za delegacijo druge porote je vrhovno sodišče potom brzojava zahtevalo spise v zadevi Martinolicha.

Gonja proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu. — Vsi istrski Italijani so na nogah, ker se ima odpreti v „laškem“ Pazinu hrvatski gimnazij. Sami protesti! „Societa pol. istriana“, dež. odbor tržaški itd., vse protestuje proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu, češ, da ga ni potreba, če pa že ni drugače, da ga morajo sezidati, ne sme stati v Pazinu, ker je „laški“, temveč kje drugje, n. pr. v Kastvu itd.

Z Dunaja prihajajo poročila, da vlada se ne udi zahtevi Italijanov, temveč da ostane pri svojem prvotnem sklepu, postaviti takov gimnazij v Pazinu. Če bo le res, da vlada obdrži dano besedo in če ne bo kapitulirala zopet pred italijansko sodrgo!!!

Jubilejski darovi za družbo sv. Cirila in Metoda. Med drugimi čitamo tudi darovalce: G. Wisjan iz Trsta 14 gld. 20 kr. — G. Avgustin Skočir, kurat v dež. bolnici v Gradcu, doneske za 4 mesece (sept. okt. nov. dec.) 20 gld.

Poročilo o X. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju. — To društvo, ki je bilo ustanovljeno v spominu cesarjeve stitidesetletnice l. 1888. je imelo nedavno X. svoj občni zbor, h kateremu je došlo pred določeno uro dovoljno število udov, zanimajoči se za napredek tega društva v korist bednim mladim rojakom na dunajskih visokih solah. Iz poročila posnemamo, da je društvo prošlo leto napredovalo v dvojnem oziru: I. da so se pomnožili prispevki, in II. da je društvo podpiralo več revnih slovenskih visokošolcev nego druga leta. Mej darovalci je v prvi vrsti slavni deželni zbor Kranjski z 200 gld. To je edini dež. zbor, ki je društvo ves čas podpiral ter tako društvu naklonil v 10 letih 2000 gld. Izmej ustanovnikov je prvega imenovali premil. kneza in škofa lavantinskega, dra. Mihaela Napotnika, ki je društvo podpiral vsako leto. Mariborski Slovenci stoje na čelu onih, ki so društvu vsako leto darovali več svoto. Za to ima največ zaslug neumorno delajoč mariborski rodoljub g. France Dolencec, trgovec v Mariboru, ki je vsako leto nabiral ter na ta način v 10 letih društvu nabral čez 800 gld. Duhovščina je skupaj darovala 379 gld. 81 kr. Po deželah je društvo prejelo: Iz Kranjske 719 gld. 15 kr., iz Štajerske 393 gld. 5 kr., iz Primorske 58 gld. 80 kr., iz Koroške 27 gld. 50 kr. iz Dunaja 254 gld. V spomin vladarjeve petdesetletnice so društvu pristopili kot ustanovniki: Društveni predsednik g. Jakob Pukl, 50 gld., pe. gd. dr. France Sedeja, kanonik in dekan v Gorici, s 50 gld. Dohodkov je društvo letos imelo 1869. gld. 95 kr.; od teh pripada k osnovni glavnici 150 gld., katera letos iznaša 4890 gld. 68 kr. Razpoložna glavnica znašala je letos 1719 gld. 95 kr. Vseh stroškov je društvo imelo 1576 gld. 22 kr. V 10 sejah se je podpor razdelilo 1476 gld. 50 kr. med 58 dijakov v 293 slučajih. Podpor v denarju je bilo 835 gld. in 2366 obednic po 25 kr. Upravni stroški znašali so 99 gld. 72 kr. Po študijah je bilo mej podpiranci: 29 juristov, 7 medicincev, 9 filozofov, 10 tehnikov, 1 slušatelj umetno obrtne, 1 vinarne šole, 1 kiparske akademije. Po deželah je bilo 44 iz Kranjske, 9 iz Štajerske, 4 iz Primorske, in 1 iz Koroške. V 10 letih je društvo razdelilo 10.394 gld. 46 kr. — G. dr. J. Hočevar poroča v imenu revizorjev,

da so računani v najboljšem redu ter predlaga, da se društvu blaginju pč. g. mons. Fr. Jančarju za trudapolno in požrtvovalno delovanje izreče najtoplejša zahvala. Vsprejme se enoglasno. Predsednik Pukl omenja, da je društvo zalibog zgubilo zelo delavno moč, namreč pč. g. dra. Sedeja, ki je imenovan kanonikom, preselil se v Gorico. Osem let je omenjeni gospod bil za društvo neumorno delaven, tako, da ga je društvo imenovalo častnim udom. Govornik predlaga, da se tudi danes zbor spominja blagega dobrotnika ter da se najtoplejša zahvala zabilježi v zapisnik. Sprejme se enoglasno. Monsignor Fr. Jančar predlaga, da se za izvenredne zasluge za društvo v teku 10 let društvenega obstanka imenuje častnim udom g. France Dolencec, trgovec v Mariboru. Predlog je bil sprejet enoglasno. Pri volitvah bil je na predlog g. dvornega in sodnega odvetnika dr. Seshuna dosedanji predsednik g. J. Pukl enoglasno predsednikom in g. dr. Fr. Vidic, c. kr. urednik drž. zak. enoglasno tajnikom izvoljen. Ves drugi odbor je ostal, kakor lani. Časnikom in vsem, ki so v prosepah društva kaj storili, izrekel je zbor iskreno zahvalo.

Poslano.*)

Neki starašina iz Oseka, kateri se najbrže boji zgubiti starošinstveni sedež, je mene in mojega tovarisa, ko sva šla dne 8. t. m. od sv. maše v Šempasu, vpričo več ljudij s temi besedami napadel: „Vi kurite ogenj, pa ste vsakikrat propali in provalate tudi zdaj“. Torej ako ste gotovi Vaše zmagi, ni treba takih javno napadati, katerih po Vaših besedah psi s.....!

Janez Mladovan.

*) Za sestanke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

Henneberg-Seide

von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — nur fecht, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen schwarz, weiss und farbige. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi pravi planinski kašelj olajšajoči sok z „Deželno lekarno pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani. Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Wilhelmova tekočina za mazanje

„Bassorin“ e. kr. privilegovana 1871.

Gene: 1 vrček 1 gld., 6 vrčkov 5 gld., 12 vrčkov 9 gld. poštnine prosto na vsako pošto po vsej Avstro-Ogerski.

Wilhelmov e. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, čegar pomoč je dokazana po znanstvenih preiskavah in praktičnih skušnjah in se proizvaja edino le v lekarni Franca Wilhelma v Neunkirchen.

Kot mazilo koristi s tem, da je pomirljivo, ohladi in vtrtaži bolečini pri boleznih na živcih, v žilah, udih in kosteh.

Zdravniki je vporabljajo v teh slučajih, posebno ako se te bolečine kažejo po velikih naporih na marširanju ali pri zastajalih boleznih; radi tega se je poslužujejo tudi hribolazci, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji z najboljšim uspehom.

Svoji k svojim!

Priporočam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternollijeve knjigarne in loterije.

Objubuje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani

Anton Pucelj.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo (S. cl.) tiskarno 3rk na perilo. (P. cl.)

Jurij Mose v Gorici

trgovec z manufakturnim (krojnim) blagom

v Raštelu št. 7-8

Ima bogato praskrbijeno zalogo volnenih, svilnatih in bombažastih snovij za vsaki letni čas ter perila in platna iz samega lana za gospoda in kmeta. Najnovejšo moderno blago in perilo za vsaki stan, bodisi duhovnike, učitelje, uradnike itd.

Največja zaloga volnenih ali žimnatih blazin za postelje ter pogrinjal, vsakovrstnih volnenih plahit itd.

Vse blago prodaja po tako nizki ceni, da se ne boji tekmovalcev. 102

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikakva nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 10-4

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priloga se p. n. slovenskemu občinstvu v 64 Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarno ARNOLD & GUTMANN z Dunaja. Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni kranjski brinjavec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf) ter drugo v to široko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmerni cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin

trgovca v Semeniški ulici št. 1 v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“

Nova čevljarska prodajalnica in delavnica

Janeza Ušaj

na Travniku št. 9 v Gorici.

Priporoča obuvala iz lastne delavnice za moške in ženske bodisi za odrasle ali otroke. Izdeluje in popravlja se po jako nizkih cenah!

Združene opekarne Bilje-Bukovica

(pošta Bilje pri Gorici)

imajo veliko zalogo vsakovrstnega opekarniškega materijala po sledečih zmernih cenah:

Navadna stavbna opeka št. 2 po 9 gld. tisoč.

Opeka št. 3 in 4 po 8 gld. tisoč.

Strešnike (korce) po 11 gld. tisoč.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica in edina mehanična popravilnica šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobé od gld. 32 naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške in samokrese.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju, v prvih goriskih izdelovalnicah utež otvoril

v Semeniški ulici št. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehtnic raznovrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehtnico.

Prevezmam v mehanično popravilo vsakovrstne uteže, kolesa, šivane stroje in slične reči.

Imam glavno zalogo koles prvih američanskih sistemov, katera so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se beleži udani

KAROL KOMEL, 169 20-17 v Semeniški ulici številka 8.

C. kr. vsakemu privileg. razumljivi kroji

M. POVERAJ

v Gorici, na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Edina slov. zaloga dožnikov, solčnikov in rokavije za dame gospode in uradnike.

Bogata zaloga vsakovrstnega blaga, gotovih obk, perila vseh priprav za obleke za vsaki letni čas. — Blago se prodaja tudi na meter

in sicer to v prvem nadstropju.

Sprejemajo se naročila za izdelovanja raznih obk (jakete, pelegrine, haveloke) tudi za dame po naj-novejši modi.

—2—

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Podpisaneec uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril **13. oktobra t. l.**

Novo zalogo pohištva, ogledal, slik itd.
v Gosposki ulici št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Priporoča se posebno novoporočencem za preskrbo vseh mobilij, kakor tudi vsega pohištva, po najnižjih cenah. Daja se tudi na obroke, bodisi mesečne ali tedenske. Zagotavlja točno postrežbo in ukusne izdelke po najnovjših zahtevah te stroke. — Nadejaje se obilega obiska iz mesta in dežele, belježi z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Ivan Premrou
trgovec z jedilnim blagom
v ulici Parcar štev. 10 (v Podturnu)
v Gorici.

Priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in dežele. Obljubuje točno in hitro postrežbo.

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebavljenje, če se jih dvakrat na dan po jedno žlicico popije. Okrepje p. Sr. Anton Padov. kvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in života lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je. —3

Gena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Usojam si slavnemu občinstvu, naznaniti, da prevzamem in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribe, vina itd.

Posiljatve v omotih po 5 K. oddajam po pošti, one od 30 K. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n. gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali želé o raznih priklah nabavit si specialitete, katere se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr. **morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.**

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike dopošljem radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dati blagó po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegau

TRST

(cl.) v ulici S. Francesco št. 6.

Tovarna tamburic

J. Stjepušin

SISAK

(Hrvatska)

Na zahtevo pošilja vsakomur brezplačno ilustrirane cenike.

Artur Makutz

klepar

via Stretta 1 — GORICA — Ozka ulica

priporoča p. n. slovenskemu občinstvu svojo kleparsko delavnico za raznovrstna v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje z vso natančnostjo hitro. Kmetovalcem na deželi se uže sedaj priporoča za naročevanja raznih orodij, katera se potrebujejo pri trtoraji. Sprejema tudi pismena naročila v slovenskem jeziku, na katera odgovarja točno. Priporoča se blagohotnemu naročevanju.

Wertheimer Triplex je v rabi tudi v cesarskem dvoreu.

Šivalni stroj na stojalu, ki se goní z nogo; znana cena gld. 35-50

Wertheimovi šivalni stroji.

Priznana najodličnejši stroj za družine in obrti, ki siva brez ropota, ter ima vsa zboljšanja novejših dobe. Zahtevajte cenike in vzorce za šivanje!

30 dnevni čas za poskušnjo. 5 letno pismeno jamčenje. Vsaki stroj, o katerem se v času poskušnje ne pokaže, da je izvršen, vzamem nazaj na svoje stroške brez ovir. Samo direktno običevanje z občinstvom brez zastopnikov, zato je prodaja za polovico cenejša od cen, ki so drugače običajne za prve fabrikate.

Poznate že Wertheimer-Triplex (Nov patent) v Nähmaschinen Versand - Haus

STRAUSS

Wien. IV. Margarethenstrasse 12.

Moja gospa je jako zadovoljna z Wertheimovim šivalnim strojem, kateri je dobila od Vas Lahki tok, brez ropota, lepo delo, jednako, če se siva močnejše ali slabše blago, vse to je vredno občudovanja. Originalni Singerjev stroj mojega soseda, ki je stal na obroke gld. 85- ni prav nič boljši. — Z najboljšo zahvalo s spoštovanjem

Ferdinand Denz, gozd. uradnik.

Vares (Bosna) 27. sept. 1898.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljo No lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetljo

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

se pripravóča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovjših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočil očih sprical domačin in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino pristo.

80, 52-43

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Zaščitna znamka: STORO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznanó kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Odlikovana tovarna in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strugarski stroki od priprostega do naj. nejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

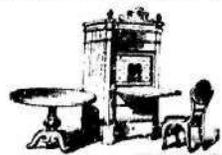
BOGATO preskrbljena zaloga

Kulantna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski in strugarski stroki spadajočih potrebščin.

okladkov (remeša) v najrazličnejših vrstah.

Jako praktično na potovanju. Neizogibno potrebno po kratki rabi. Preskušeno od zdravstvenih oblasti.

(Spritevalo Dunaj, 3. jul. 1887.)

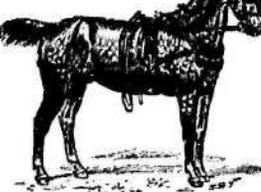
Pripoznanó najbolje sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont

Dobi se povsod.

Izpiranje ust samo z vodo za zobne ali usta ne zadostuje za popolno očiščenje. V ta svrhu je neobhodno potrebno uporabiti tako sredstvo za čiščenje zob.

Valentin Ferjančič, sedlar in jermenar
v Gorici

v Vrtni ulici v h. g. grafa Thurna nasproti okrajnemu trgu naznanja slav. občinstvu, da kot sedlarski in jermenarski obrtnik v Gorici

izdeluje vsakovrstne konjske vprege in oprave bodisi za elegantno in težko vožnjo kakor tudi priproste vprege, katere so v rabi pri gosp. kmetovalcih v okolici in vsej deželi; prodaja in izdeluje vsakovrstne priprave in elegantne jahalne priprave za mesčanstvo in uniformo. Ima zbirko potovalnih priprav, namreč kavčevogov, torbic; vseh potrebščin za pse; bice itd. — Sprejema vsako naročilo in popravo od najpriprostejšega in najfinejšega. — V svoji zalogi ima vse v to stroko spadajoče izdelke, da lahko postreže z vsem bodisi kmeta kakor tudi gospoda, po najzmernejši ceni točno in z vso natančnostjo. — Ker se čuje glas med občinstvom, da moja delavnica izgleda prelegantno, da bi postregla priprostega kmeta, zagotavljam slednjic, da sem pripravljen vsak čas postreči vsakega, ne glede na stan, najuljudneje in pošteno, tako, da vsak odjemalec zadovoljen zapusti mojo delavnico, kar me bo najbolj priporočalo.

ZAHVALE.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrsten lek proti kašlju in bolim v prsih. Porabil sem 1 steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoro prešel kašelj in boli v prsih. Pošljite mi še 3 steklenice vašega izvrstnega trpotčevega soka in poleg tega tudi 2 zavitka čaja proti kašlju. V Divači, 19. oktobra 1897. Z velespoštovanjem

Vam zahvalni

JAKOB SUPPAN

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, bolim v prsih, težkemu dihanju ter je tudi za zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Vsako naj pozni varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne ki ima na skatljici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena skatljici trpotčevega soka s točnim navodilom je 85 novčev.

Poleg trpotčevega soka je dobro tudi gorski čaj proti kašlju rabiti.

Cena jednega zavitka gorskega čaja proti kašlju s točnim navodilom je 35 nč.

Jedno in drugo se pošlje vsaki dan proti poštenu povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj priračuni za tovarni list in zavitek 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOČIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarinar!

Pred kratkim časom sem naročil od Vas eno steklenico krepilnih švedskih kapljic; te so meni in mojim znancem tako dobro storile, da moram Vas na tem dobrem leku najtopleje zahvaliti. Izvolite mi za moje znance 3 steklenice po 80 novč. s poštunim povzetjem poslati. Modruš, duč 26. maja 1898. Spoštovanjem

VID ZANIČ

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim bolim, popravljajo prebavo, čistijo črni ječjo želodec, od teh kapljic se izgnubi vse boli želodca in črev, dobi se pa dober tek.

Treba je paziti na varstveno znamko, ter samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena jedne steklenice krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom stane 80 novč.

Pošilja se vsaki dan proti poštenu povzetju.

Kdor pošlje denar naprej, naj priračuna za tovarni list in zavitek 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOČIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. ali več, se pošiljajo franko.

Visoko spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece radi trganja in bolečin po kosteh. Ko je začela uporabljati vaše „mazilo proti bolim po kosteh“, je vstala že po 3 dni, in današnji dan, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč Vas na tem izrednem m. zilu, ostajam

Vam pokorni

BARTOL LISIČKI

V Stracu pri Stobici, 22. aprila 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid), je jako dobro lečilo proti trganju in pokanju po kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo okrepa izmučene žile, ter krepí starejše ljudi, ki trpe na slabosti nog.

Vsak zavitek mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo tako je mazilo iz moje lekarne, katero tako varstveno znamko nosi na zavitku.

Cena jednemu zavitku tega mazila je 75 kr.

Razpešija se vsaki dan proti poštenu povzetju.

Kdor pošlje denar naprej, naj za tovarni list in zavitek priračuni 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOČIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpeči na plučah, v grlu, na duhu in trakealni!

Kdor se hoče iznebiti enkrat za vselej plučnih ali trakealnih bolezni tudi zastarelih, bolezni na duhu, katere se doždevajo neozdravljive, naj uporabljaja čaj za bolne na plučah in v grlu **A. Wolffsky**. Tisočere zahvalnice jamčijo pristnost tega čaja. Zavoj, kateri zadostuje dva dni stane 75 kr. Zvezki gratis. Pristnega dobiva se edino pri trdkri **A. Wolffsky, Berlin, št. 37.**

Interpelacija

poslanec **dr. Gregorčiča** in tovarišev na Njegovo Prezvzišenost gospoda ministerskega predsednika, grofa Thuna, kot voditelja ministerstva notranjih poslov, v zadevi zapostavljanja slovenskega prebivalstva v okraju in mestu goriškem po e. kr. okrajni oblasti.

Zdi se, da e. kr. okrajno glavarstvo v Gorici je od nekaj let popolno izgubilo smisel za svojo nalogo ter da je postalo mestnemu magistratu podrejen izvrševalen organ in voljno orodje radikalni italijansko-narodni stranki v mestu.

Namisto, da bi vedno imelo pred očmi in vsestransko podpiralo blaginjo okraja, za kateri je postavljena, in kateremu ne pripada mesto goriško, vidi, kakor se spoznava iz njegovega delovanja, zapostavlja, oziroma rabe blaginjo slovenskega prebivalstva v tem okraju, svojo glavno nalogo v tem, da podaja svojo močno roko italijanskim radikalcem v mestu in preganjanju in priiskavanju slovenskega, cesarju zvestega žolca, ter da varuje „akljično italijanski značaj“ goriškega mesta — mesta z dvopetinsko slovensko manjšino — celo z nepostavljanimi sredstvi.

Sklicevanje na javni mir in red, ki je haje po Sloveniji v nevarnosti, je le plaše, ki ga rabi e. kr. okrajna oblast v to, da si dovoljuje pod njevo varstvom vsako sramotenje in vsako poniževanje slovenskega prebivalstva v mestu in v okraju. Javni mir in red se kali poglavito in v prvi vrsti po neopravičenih, za Slovence odgozmi in izživajočih naredbah, katere izdaja e. kr. okrajna oblast po zeli in zadevi italijanske radikalne stranke, s katero je popolnoma ena (država), ker vse te navedbe se izkazujejo kot pristanske, v korist italijanskih radikalcov.

Namisto, da bi započela izpode in kršena zakonov z mednimi naredbami, jih uvrstje e. kr. okrajna oblast na slovenski strani navlače s svojim breztaktnim in izživajočim postopanjem.

S tem ne se zadovoljna, namištuje slovenskemu prebivalstvu zločino, ki se niso godili, ter poroča o njih predpostavljeno oblastim ali pa skrbi, da pridejo po drugih — javnost. V prvem pogledu podaje neovrgljiv dokaz govor dvornega svetnika Čizpka v seji 13. maja 1897. v poslanski zbornici državnega zbora ter odgovor, dan v seji 11. maja 1897. na interpelacijo barona Malatija o primorskih odnosih.

Nasproti zamohtuje in zatajuje e. kr. okrajna oblast naprednejše izpode in nezakonitosti, ako se gobe na italijanski strani. Tako je opisala e. kr. okrajna oblast veličansko, slovensko prebivalstvo z deželi in mesta, pa avstrijsko domoljublje globoko žalostno demonstracijo dne 22. marca 1897. kot povsem nedolžno.

Z očrom na sramotne in poniževalne priprave, ki so se uprizorile proti slovenskim vojaškim nabornikom v pomlad let 1897., je priznal uradni voditelj okrajnega glavarstva sam, da „je bil zupana, Venutiju na limanice“. Mesta marca 1898. je zatrjeval, da ne pojde več na ta način na limanice; meseca julija istega leta pa si je izprosil višje dovoljenje, da sme še dalje „hočiti na limanice“.

Dogodki na železniški postaji in e. Rojcah z dne 25. marca 1897. dajejo prepričljiv dokaz o nezastitni držnosti, s katero je policija gonila slovenske mladeniče med življanjem in zasranovanjem italijanskih demonstrantov, katerim se ni nič zgodilo, ter dražila jih k nepremišljenim korakom.

O tej prički je policija z Josipom Čizpko pred onemoglosti pričami depanski grede ravnala a v zapisniku, ki se je pri e. kr. okrajnem glavarstvu po volji policijskega komisarja sestavil, se to v nasprotju z resnico taji.

Dogodki na železniški postaji in e. Rojcah z dne 25. marca 1897. dajejo prepričljiv dokaz o nezastitni držnosti, s katero je policija gonila slovenske mladeniče med življanjem in zasranovanjem italijanskih demonstrantov, katerim se ni nič zgodilo, ter dražila jih k nepremišljenim korakom.

O tej prički je policija z Josipom Čizpko pred onemoglosti pričami depanski grede ravnala a v zapisniku, ki se je pri e. kr. okrajnem glavarstvu po volji policijskega komisarja sestavil, se to v nasprotju z resnico taji.

V St. Petru je okrajni komisar, ko je došel tja dne 28. marca 1897. z vojaško pomočjo, naprej nadražil kakih 21 mladeničev, kakor je razvidno celo iz sodnih spisov, k izprijem, za katere so bili strogo kaznovani, potem je gospodari med mirnim, v krčmi sedečim domačim ljudstvom, kakor v prenamazanem sovražnem taboru.

Ko se mu ni posrečilo, nahujskati jih k uporu, aretoval je par nedolžnih ter odšel dalje v Verugo, kjer je aretoval kakih 22 mož in mladeničev ter odgnal jih zvezane in uklenjene z vojaško pomočjo v zapore, kjer so jih dalje časa zadrževali, ne da bi bil le eden izmed njih prišel pred sodišče radi pomankanja vsakršnega kaznivega dejanja. Na opombo, da med aretovanimi bi utegnili biti tudi nedolžni, je zavrnil okrajni komisar: „Ne de nič; ti povejo krivice“. Na ta način se „vlada“ v goriškem okraju slovensko prebivalstvo.

V Batujah je dalo razžajeno avstrijsko domoljubje povod, da se je zbrala mnogo ljudstva. Ta okolščina bi bila morala spodbuditi politično oblast, da naj postopa previdno, ter sodno oblast, da naj postopa prizanesljivo. „Da se varuje ugled države na zunanji“, se niso ozirali nikar na to okolščino in spoznala so se kot kaznjiva dejanja taka, ki se v normalnih odnosih smatrajo kot brez pomena.

Kamor pošljejo omenjena dva uradnika kot posredovalca med Slovence, zgodi se gotovo kakšna nesreča. Eden izmed njih namestuje lahko po svojem osornem, oblastnem, odvijajočem nastopu vsakerega turskega paša; drugi je slovenskega jezika nezmožen in že zato nesposoben, da služi v slovenskem okraju in pol slovenskem mestu.

Nov dokaz popolne nesposobnosti omenjene oblasti, da bi rešila postavno dano nalogo, kakor tudi popolne odvisnosti od mestnega magistrata in radikalne italijansko-narodne stranke v Gorici, dala je ta oblast dne 2. decembra, ko se je slavila petdesetletnica vladanja Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja.

Šolska uprava, slede modri misli, da vtisi iz otroških let najmočnejše uplivajo v življenje in da treba skrbno buditi in gojiti v otroških srcih dinastično in domoljubno čut, je dala šolski mladeži prost oni slavni dan, kateri so vsi avstrijski narodi željno pričakovali in spoštljivo praznovali, ter je ukazala vodstvom vseh javnih in zasebnih šol, naj ta dan obhajajo z domoljubnimi slavnostmi, ki so bile natanko označene.

Društvo „Šolski dom“ v Gorici je zgradilo s pomočjo prostovoljnih darov občin in drugih dobrotnikov v deželi v spomin in proslavo petdesetletnega vladanja Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja veličastno šolsko poslopje, katero naj priča se poznim rodovom o zvestobi in udanosti Slovencev v goriški mejni deželi od cesarja in države, in katero služi danes 800 učencem, med temi 600 šolskim otrokom iz ljudske šole, kot učiteljste. Društvo je nastavilo cerkveno blagoslovljenje šolskega poslopja na dan 2. decembra, kot na dan cesarjeve pet-

desetletnice, ter je je združilo s slavnostjo cesarskega jubileja.

Vsakdo, ki ne pozna onemoglosti e. kr. okrajnega glavarstva v Gorici nasproti z htevam italijanske narodne stranke, bi bil mislil, da e. kr. okrajna oblast **imela nasproti takemu poslopju in taki dvojni svečanosti vsaj toliko spoštovanja, kakor ga izkazuje italijanskim glumačem iz kraljestva, kadar se prekucujejo na javni ulici.**

Ali to se ni zgodilo.

Na izrecno zahtevanje pri slavnosti navzočih dobrotnikov društva ter roditeljev šolskih otrok se je razobesila ob začetku svečanosti in za čas njenega trajanja poleg dragocene državne zastave vedno tudi slovenska trobojnica (belo-modro-rudeča), katera je visela v sprednje dvorišče šolskega poslopja na zasebno društveno lastnino, in katera je imela pričati, da cesarsko slavnost so Slovenci pripravili ter cesarski spomenik Slovenci zgradili.

Slovenci imajo navado, da ko obhajajo domoljubne in dinastične slavnosti, razobesajo poleg državne zastave vedno tudi narodno trobojnico, da se spričajo kot zvesti Avstriji in ob enem kot Slovenci. Tej stari navadi ostali so zvesti tudi v tem slučaju.

Voditelji in zastopniki radikalnih Italijanov v Gorici so razobesili ob cesarski slavnosti dne 2. decembra samo belo-modro zastavo, katero častijo kot znak italijanskega značaja „goriskega mesta (Gorizia italiana)“ — brez vsake črno-rumene primesi. Na glavnem trgu goriškega mesta je papolala tisti dan narodna trobojnica, katera nosi barve zunanjih držav (Ogerske in Italije) na javnem prostoru. Ti okolščini nista žalili gospodov višjih komisarjev in voditelja e. kr. okrajnega glavarstva; a isti gospodje so bili iz sebe radi slovenskih zastav, ki so bile razobesene na „Šolskem domu“ in drugod po mestu.

Komaj je bilo videti slovensko trobojnico na „Šolskem domu“, že se prikaze redar v hiši ter zahteva, naj se odstrani. Društveni odbornik dr. Aleksij Rojca odvrne, da se to zgodi, ko neha svečanost, kar bo najkasneje v pol uri.

Med tem, ko se je v novo sezidanem in novo blagoslovljenem šolskem poslopju, katero nosi na čelu v zlatih črkah napis, da „Šolski dom“ se je zgradil v spomin 50-letnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., vršila cesarska slavnost ob mnogostevilni udeležbi šolske mladeži, njenih roditeljev ter dobrotnikov društva, se prikaze na vratih slavnostne dvorane policijski oficijal Kratky s še drugim uradnikom in štirimi redarji ter zahteva od društvenega načelnika **z oblastnim, zapovedujočim glasom**, naj da odstraniti slovensko zastavo, ki je visela v sprednje dvorišče iz okna gosto natlačene dvorane.

Načelnik ga opozori, da to ni mogoče pred koncem slavnosti, ker je dvorana gosto natlačena od množine otrok. Na to mu uradnik z **odurnim glasom vrže v obraz razžaljivo, ker neresnično trditvev, da mu je bilo že pred slavnostjo ukazano, sneti zastavo.**

Prisotnost cesarskega svetnika in e. kr. okrajnega šolskega nadzornika v uniformi, posredovanje deželnega poslanca dr. Aleksija Rojca, dostojanstvo načelnika, ki je kot državni poslanec in deželnega glavarja namestnik policijskemu oficijalu Kratkyju osebno znan, ni nič pomagalo, ker e. kr. oblast je stala pod pritiskom italijanskega radikalstva, in od strani onih, ki so dali nalog, se je očitvidno nameraval skandal.

Načelniku ni preostajalo drugega, nego da je ustvil slavnostno govornico v sredi govora, kateri so prej pazljivo poslušali otroci

in navzoči odrasli, da je slavnost sploh ustvil ter prosil prisotne, naj zapusté dvorano, da bo mogoče izvršiti povelje policije ter sneti zastavo, ob kateri se izpodtika.

Ko je načelnik to naznanil in se je prikazal uniformovanec z redarji na vratih, z namenom, da bi stopil v dvorano, je uplivalo to ucizmerno. Otroci so vresčali in jokali, odrasli so zmijžali in kleli vlado, ki je vsled sramotne kapitulacije pred irredento brezsrčno pokvarila njim in otrokom slavnost, katere so se že dolgo veselili in pripravljali na njo.

Ljudje so bili zbegani in prestrašeni, da bi bili lahko nastali najhujši nasledki. Ena učiteljica je padla v nezavesti, druge so jokale; ena deklica je padla na tla in je bila pohojena; vse so se gnelle k vratom ter drle vpijuče in prepadenega obraza na ulico, kjer jih je sprejelo zbrano občinstvo „avite collure“ z vpitjem in porogljivim ploskanjem rok, ne da bi se bil veliki uniformovanec za to kaj zmenil, ker njemu ni bilo pri sreči, kako bi varoval otroke, ampak slovenska zastava. Mnogo deklic in nekatere učiteljice so ležale bolne ves dan vsled prestanega strahu in zdražbe; druge so tožile še drugi dan, da jih glava boli; nekatere niti niso mogle iti v šolo.

Odrasli so besneli radi frivolnega nastopa policijskega uradnika in radi naredbi, katero je ukrenila e. kr. okrajna oblast v prilog irredenti. Polni gnjeva radi žaljenja in poniževanja Slovencev s tem, da se je dala silovito odstraniti njih trobojnica vpricho Italijanov, ki so se zbrali na ulici vsled prihoda policije, so odstranili avstrijsko zastavo z okna ter so jo hoteli vrci na tla. Načelniku in drugim navzočim gospodom se je posrečilo, da so s prijaznim prigovarjanjem pomirili razsrjeno množico ter obvarovali jo pred nepremišljenimi koraki.

Uniformovanec, spremljan od starih redarjev, se je razkoračil v slavnostni dvorani, je opetovano zarezal nad načelnikom, ker se mu je zdelo, da zastava se ne sme dovolj hitro, je pustil redarje v dvorani z nalogo, da naj aretujejo vsakega, ki bi se ustavljal njih naredbam, ter je brez pozdrava odjadral v zavesti svoje zmage, da sporoči izvršeno junaštvo onemu, ki mu je bil to naročil.

Treba poudariti, da taktno in človeško postopanje redarjev se je lepo odlikovalo pred robotstvom in surovostjo uradnika.

Ni dvoma, da gospoda višja komisarja, ki sta že pred tistim dnem v navzočnosti zastopstva italijanskih radikalcov v uradnih prostorih e. kr. okrajnega glavarstva razpravljala o moččnosti, da se razobesi slovenska zastava v „Šolskem domu“ in drugod po mestu, in ki sta se dogovorila o pripravah, ki naj se ukrenejo za ta slučaj, **sta računala na upor od strani društva in gostov in da sta upala na bogat ribji lov za sveto Hermandado (za zapore)**. Modra odjenljivost načelnikova in spoštovanje njegovih prošenj od strani navzočih je jima prekrizalo račun in kakor trdijo verojetna poročila, pokvarilo dobro voljo.

Vendar se lahko tolažita in smeta biti ponosna na to, dana dan cesarske petdesetletnice med cesarsko jubilejno slavnostjo v šolskem poslopju, ki se je sezidalo v spomin in proslavo tega jubileja, sta v veliki veselje italijanske irredente izzvala prevelik škandal.

Med slavnostjo so metale iz oken nasproti stoječega stanovanja italijanskega zasebnika nežne ženske roke kamenje proti „Šolskemu domu“ in vanj; eden kamen je zadel gospo Lovišček na ramo ter jo poškoval, drug je padel pred gospo

Pregl, ne da bi jo zadel. Veliki uniformovanec ni seveda o tem nič opazil, ker je imel važnejši posel; redarji so bili o tem dogodku obveščeni. **Ako bi bil to storil kak Slovenec v škodo kateri italijanski soli, bi sedel že zdavna pod ključem in zapahom.**

Ako se vpraša, zakaj je policija uprizorila ta grozen skandal, tedaj pridemo do slovenske zastave in do odnosajev, v katerih je c. kr. okrajna oblast do italijanske irredente v Gorici.

Slovinci v avstrijskem cesarstvu imajo od leta 1848. svojo narodno trobojnico (belo-modro-rdečo) ter jo rabijo od tistega leta naprej nepretrgoma brez ugovora do najnovejših časov pri vseh narodnih in drugih slavnostih.

Gospoda višja komisarja pri c. kr. okr. glavarstvu v Gorici, kot pristaša in strankarja italijanske narodno-radikalne stranke, nočeta nič vedeti o tej slovenski zastavi na ozemlju mestne občine goriške, ker vsled svojega pobratimstva z italijanskimi radikalci hočeta, naj velja goriško mesto vključiti slovenski dvo-tinski manjšini kot čisto italijansko mesto, in ker razobežanje slovenske zastave na ozemlju goriške občine nasprotuje temu njih namenu.

Gospoda višja komisarja sta se obrnila meseca julija tega leta povodom nekega slučajja do c. kr. namestništva s poročili, ki so bila al hoc prikrojena, na katerih podlagi sta dosegla predsedniški odlok z dne 7. julija, v katerem je rečeno, da razobežanje narodnih trobojnic, ki imajo ob enem barve zunanje države, spravlja v nevarnost javni mir in red v mestu goriškem.

Zadnji dogodki v Gorici so dokazali nazproti trditvam gospodov komisarjev, da ne razobežanje, ampak da **prepovedanje slovenske trobojnice** spravlja in bode spravljalo v nevarnost javni mir in red ne le v mestu goriškem, ampak tudi na deželi. C. kr. okrajna oblast je postavno poklicana, da varuje Slovence, ko se poslužujejo svoje narodne pravice, z vsemi sredstvi, ki so jej na razpolago, proti morebitnim napadom druge narodnosti, katerih pa se ni bati, ako vladni organi ne izpodbujajo in pozivljajo k temu. Namesto tega se sklicuje na pritožbe in žuganja od strani druge narodnosti, katera so naročena po znanih činiteljih, da na podlagi teh more kratiti Slovincem njih pravice.

Slovenska trobojnica nosi barve naslednjih zunanjih držav: Schaumburg-Lippe, Francija, Luksemburg, Nizozemsko, Norvegija in Srbija. Gospoda komisarja pa ne mislita, ko postavljata omenjeno načelo (da narodne trobojnice, ki imajo barve zunanje države, so nevarne), na nobeno teh držav, marveč na Rusijo, dasi so državne barve ruske črna-pomerančnorumena-bela. Zamenjujeta namreč navlašt državne barve ruske z barvami zastave trgovskega brodogojstva ruskega. S tem primerjanjem barv slovenske trobojnice z onimi ruske zastave trgovskega brodogojstva, **združujeta gospoda komisarje v soglasju z italijanskimi irredenti**

dentisti neko postransko misel, neko sumničanje, proti kateremu protestujejo naslovesnejše avstrijski Slovenci, vodno zvesti pristaši hiše Habsburške in avstrijske monarhije.

Irredenti se ne gnjusi slovenska trobojnica radi tega, ker ima barve zunanje države, ker sama se trudi na vso moč, da bi smela razvijati v Avstriji barve zunanje države (Italije), marveč ker je zastava Slovencev, ki se borijo ob jadranskih obalah proti irredenti.

Barve zunanje države se le zato povdarjajo, da bi se zbudili pri avstrijski vladi pomisleki radi dopuščanja slovenske trobojnice, ter zató, da bi se moglo sklepati, da ako se dopuščajo barve ene zunanje države (Rusije), se morajo dosledno dopuščati tudi barve druge države (Italije), in da vlada postopa neenako, ako dela drugače.

To dokazovanje je tudi, kakor razvidno iz omenjenega odloka, obveljalo pri predsedništvu c. kr. namestništva, katero gotovo ne pozna stvari iz lastne skušnje.

Ali to dokazovanje je krivo, ker sloni na krivih postavkih. Prvič belo-modro-rdeče niso ruske deželne barve; drugič slovenska trobojnica ni dobila svojih barv iz Rusije, ampak — kakor je zgodovinsko dokazano — z Dunaja čez Kranjsko.

Ni res, da slov. trobojnica bi bila sprejela svoje barve od zastave trgovskega brodogojstva katere zunanje države; kajti slov. trobojnica ni na sebi in zgodovinsko nič drugega nego trobojnica vojvodinje kranjske. Minister Doblhoff je z odlokom z dne 23. septembra 1848. z ozirom na to, da prvotni grb vojvodinje kranjske je bil (še pred letom 1464) belo-modro-rdeč, določil barve slovenske trobojnice kot narodne barve (Nationalfarben) za Kranjsko, katero je središče in glavno bivališče slovenskega prebivalstva v Avstriji. Zgodovinsko dejstvo je, da Slovenci na Štajerskem, Koroškem in Primorskem so sprejeli leta 1848. kranjsko zastavo kot svojo narodno zastavo in da so jo od takrat vedno rabili.

Kar zadeva posebe Goriško, ni nikakega dvoma, da belo-modro-rdeče so prave deželne barve goriške, ker deželni grb goriški ima te barve in ker deželne barve se morajo ujemati z barvami deželnega grba. Slovenska trobojnica se je rabila v goriški deželi od leta 1848. vedno in brez ovire, **dokler niso prišli sedanji gospodovalci v Gorici na krmilo in nista postala njihova somišljenika višja komisarja**, katera imata dejanski kot taka najvišjo in neoporečno vodstvo v okraju, med tem ko mora drug nositi odgovornost za njihova dejanja.

Leta 1848. se je zbrala narodna straža goriških Slovencev proti upornim Italijanom pod slovensko trobojnico, katero je videti še danes. Goriška Čitalnica je od leta 1862. pri slovenskih povodih in sprevodih v Gorici vedno razvijala slovensko trobojnico brez ovire.

Njegovo Veličanstvo presvitlega cesarja so Slovenci, ko je bival v Gorici leta 1875. in 1882., pozdravili s slovensko trobojnico. Leta 1882. so slovenska društva goriška za

slovensko trobojnico korekala iz središča mesta na Rojce in nazaj ter so se udeležila na Rojcih, ki spadajo k ozemlju mestne občine goriške, s slovensko trobojnico na čelu, slavnostnega sprevoda pred očmi Njeg. Veličanstva. Isto tako so dosla društva in občine iz okraja z zastavami v slovenskih barvah na slavnostni prostor.

Leta 1891. so razobesila slovenska društva, ko je bivala Njegova cesarska Visokost nadvojvoda Karol Ludovik v Gorici, brez ovire slovensko trobojnico; zasebniki so brez vsake težave razobesili z oken svojih stanovanj preproge in tkanine v slovenskih narodnih barvah. Slovensko podporno društvo v Gorici rabi svojo društveno zastavo, ki ima narodne barve, od svojega začetka, od 1882. do danes pri pogrebu svojih družtenikov.

Goriški Slovenci uživajo že petdeset let nepretrgoma pravico do svoje zastave. **Cesarska vlada je dolžna štittiti slovenski narod, ta trdni branik ob naši državni meji proti Italiji, v njegovi pravici, in ne ovirati ga v izvrševanju njegove pravice z žuganjem in z oroženo močjo, ker italijanska irredenta tako zahteva.** V Trstu in Pulja, kjer je odstotek slovenskega prebivalstva veliko manjši ko v Gorici, plapolala je dne 2. decembra t. l. slovenska trobojnica brez ovire in brez omejitve. Ako se Trst in Pulja ne rušita radi slovenske trobojnice, izključen je tak strah tudi za Gorico.

Med tem, ko se goriška irredenta in z njo c. kr. okrajno glavarstvo izpodtika na tem, da barve slovenske trobojnice se ujemajo z onimi, katere ima zastava ruskega trgovskega brodogojstva (Handelsflagge), ne izpodtika se nikdo njih na tem, da zastava mesta goriškega, katero rabijo zdaj ostentativno kot znak „izključno italijanskega značaja“ mesta goriškega (Gorizia italiana), nosi barve, katere ima zastava ruskega brodogojstva (Kriegsflagge) belo-modro, ki je veliko nevarnejša nego ona trgovskega brodogojstva in ki pripada isti zunanji državi.

Slovinci in Italijani v mestu goriškem rabijo zastave z barvami, ki so v odnosajih do iste zunanje države; slovenska zastava ima barve zastave trgovskega brodogojstva, mestna (italijanska) zastava ima barve zastave bojnega brodogojstva iste zunanje države. Nimajo si kaj očitati in c. kr. okrajna oblast ne sme različno postopati glede na rabo teh zastav, ako se neče krivo storiti pristranosti v prilogi eni in v škodo drugi stranki.

Gospoda višja komisarja vesta prav dobro, da Slovenci so s srčno ljubeznijo vneli za svojo narodno zastavo in da so pripravljeni, če treba, braniti jo do skrajnosti. **Vključ temu se ne pomišljata, dražiti slovensko ljudstvo v tej točki, za katero je najbolj občutljivo, ter siliti je do nezakonitih korakov. Gospoda višja komisarja sta spravila že stotine slovenskih državljanov v ječe in njih rodbine v nesrečo in še ne mirujeta. Iščeta novih povodov in pretvez, da bi na „sti maledetti di sciaivi“ (kakor se jima polubi imeno-**

vati Slovence iz okraja in iz mesta) **navallila še večjo nesrečo.**

Nista prijatelja ljudstvu, kateremu sta predpostavljena, ter nimata ni razuma ni srca zanj. Ne vidita rada, da so goriški Slovenci na glasu miroljubnega, cesarju zvestega ljudstva, ter gresta na to, da oropata slovensko ljudstvo tega dobrega imena, da je ozlovoljujeta in nadražita. Zato delata z njim kakor s sovražno sodrgo in z roparsko druhaljo (kolodvor, St. Andrež, St. Peter, Gorenja Vertobja, Dolnja Vertobja, Gorišček, Batuje, „Solski dom“), dražita je k nezakonitim dejanjem, ki vodijo v nesrečo; trgata mu iz src zaupanje na državo in njene zakone ter je ženeta v naročje obupu in anarhiji.

Slovensko prebivalstvo v mestu in okraju je zgubilo vse spoštovanje in zaupanje do tega urada; od njega pričakuje le žaljenje, zapostavljanje, krivico in nasilstvo; prikrita nezadovoljnost, srd in nevolja vladajo povsod; obup se polastuje ser tega cesarju in državi zvestega ljudstva.

Zadnji čas je, da c. kr. vlada obrne svojo pozornost na obupni položaj slovenskega prebivalstva v okraju in v mestu goriškem ter da odpravi žalostne in nevarne odnosaje pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici.

Ker opetovane pritožbe o teh odnosajih na pristojnih mestih niso imele uspeha in ker prošnje za njih odpravo niso bile uslišane, dovoljujejo si podpisani, staviti na Njegovo Prezvzišenost gospoda ministra cesarskega predsednika grofa Thuma, kot vočelja ministertva za notranje posle, sledeča vprašanja:

1. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna zapovedati, da se preiščejo po komisiji, katere nepristranost je vzvisena nad vsak dvom, v tej interpelaciji navedeni slučaj in odnosaji pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici na licu mesta, kjer naj se preslišijo tudi stranke?

2. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, poklicati na odgovor policijskega oficijala Kratkija radi nekvalifikovane brezskrbnosti, s katero je dne 2. decembra t. l. motil cesarsko jubilejno slavnost v „Solskem domu“ v Gorici?

3. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, dati slovenskemu prebivalstvu mesta in okraja goriškega s primernimi naredbami dolžno zadovoljenje za javno razžaljenje, s katerim je bilo žaljeno, ko se je dala zapoved, da naj se snane slovenska zastava s „Solskega doma“, narodnega spomenika poble-setelnega vladanja Njegovega Veličanstva, cesarja Franca Jožeta I., med cerkvenim blagoslovljenjem in cesarsko jubilejno slavnostjo, in z drugih hiš v Gorici?

4. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, naročiti c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici, da naj preneha v boju, ki ga bije v službi politične stranke proti slov. zastavi?

5. Ali je Njegova Prezvzišenost voljna, poprijeti potrebna sredstva, da se žalostni, državni nevarni odnosaji pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici korenito zboljšajo?

Na Dunaju, dne 9. decembra 1898.

Dr. A. Gregorčič.

Rozkošny.
Dr. Engel.
Wilhelm Pfeifer
Heimrich.
Martinek.
Vychodil.
Šileny.
Kušar.
Dr. Žáček.
Dr. Stojan.
Pospíšil.
Holansky.
Dr. Pacák.
Zore.
Dr. Žitník.
Buković.

Dr. Plaček.
Dr. Gladyszowski
Dr. Blažek.
Karatnicki.
Dr. Kurz.
Breznovsky.
Pabstmann.
Janda.
Radimsky.
Dr. Deym.
Dr. Sláma.
Dr. Kramár.
Bečvár.
Vencajz.
Dr. Grégr.
Dr. Lang.

Skála.
König.
Maštálka.
Dostál.
Berks.
Doležal.
Tekly.
Horiea.
Klaie.
Dr. Ferjančič
Schual.
Rataj.
Barwinski.
Spindler.
Mettal.
Formánek.

Perić.
Spinčić.
Dr. Laginja.
Borčić.
Šupuk.
Coronini
Pogačnik.
Biankini.
Dr. Bulat.
Sokol.
Šramek.
Wachmianyn.
Povše.
Lebloch.
Kaftan.
Dr. Kvekić.